

Tab. I.
 Skattungs- och Taxerings-Taxor, hvarvid nämndes State of Sweden, Häradet, Wert och Innehållning, samt Innehållare af Skattningen i Årens-Genman, uti St. St. Socken för År 18 . . .

Storleks- och Skatt-Grupper.	Innehållning.	Skattningen.		Skattningen för Årens-Genman.		Skattningen för Årens-Genman.		Skattningen för Årens-Genman.		Skattningen för Årens-Genman.		Totalt Skattbelopp.
		Skattningen.	Skattningen.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.			
Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.
Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.	Skattningen för Årens-Genman.

Skattningen i St. St. Socken.

*I bevillningsförordning 1810 infördes
 för första gången skyldighet att avge skriftlig självdeklaration.
 Den skulle innehålla i huvudsak samma uppgifter
 som lämnades vid mantalskrivningen, samt en summarisk
 uppgift om den skattskyldiges hela behållna inkomst för det
 föregående året.
 Någon rätt för taxeringsmännen att kontrollera på annat
 sätt än genom jämförelse med mantalslängden och eventuellt
 erhållna upplysningar fanns inte.*

6 Särskilt om företagsbeskattning

6.1 Inledning

Syftet med detta kapitel är att ge en samlad bild av området företagsbeskattning, eller inkomst av näringsverksamhet som är den skattemässiga termen. Dessutom ges en övergripande beskrivning av den svenska företagsstrukturen.

Den statliga inkomstskatten för juridiska personer, populärt kallad bolagsskatten, hänförs till skatt på kapital och beskrivs översiktligt även i kapitel 4. Övriga skatter på inkomster av näringsverksamhet är hänförliga till skatt på arbete. Uppgifter om dessa skatter finns även i kapitel 3.

Under årens lopp har företagsbeskattningen genomgått ett antal förändringar vad gäller företagets möjligheter att själva reglera sitt skattemässiga resultat genom att göra olika typer av reserveringar. I och med skattereformen 1990/91 renodlades företagsbeskattningen så till vida att ett flertal reserveringsmöjligheter ändrades eller togs bort samtidigt som skattesatsen för bolag sänktes (se vidare avsnitt 6.4.1). För enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag varierar skattesatsen beroende på den enskilde individens kommunalskatt och övriga inkomster. Detta behandlas närmare i kapitel 3. Expansionsmedel beskrivs närmare i avsnitt 6.5.3 och räntefördelning i avsnitt 6.5.4.

6.2 Grundläggande principer

6.2.1 Det bokföringsmässiga resultatet utgångspunkten

En grundläggande princip inom företagsbeskattningen är att det skattemässiga resultatet utgår ifrån företagets bokföringsmässiga resultat. Detta resultat utgör utgångspunkten för beskattningen och resultaten påverkas endast av vissa skattemässiga justeringar. Ytterligare en koppling mellan beskattning och redovisning är det krav som finns att vissa skattemässiga reserveringar endast godtas om avsättningen har gjorts i räkenskaperna.

Den ursprungliga reserveringsmöjligheten som fanns efter skattereformen, skatteutjämningsreserven, även kallad SURV, togs bort från och med 1995 års taxering och ersattes med periodiseringsfonder (se vidare avsnitten 6.4.6 och 6.5.5).

En annan princip som upprätthålls inom företagsbeskattningen är att den i möjligaste mån ska var neutral i förhållande till den företagsform som verksamheten bedrivs i.

6.2.2 Kvittning och rullning

Förlustutjämnning sker i ett rullande system som innebär att underskott i en förvärvskälla inom inkomstslaget näringsverksamhet får dras av vid beräkningen av inkomsten av samma förvärvskälla närmast följande beskattningsår. All inkomst av näringsverksamhet som bedrivs av en skattskyldig hänförs med några få undantag till en enda förvärvskälla. Kvittningssystemet innebär att underskottsavdrag rullas vidare från ett beskattningsår till nästa till dess full kvittning uppnått. Det underskott som fastställs vid en taxering kan på så sätt bestå av ackumulerade underskott från flera beskattningsår, samtidigt som ett redovisat överskott kan ha reducerats av tidigare års underskott. Nedan ges ett exempel på hur ett underskott rullas vidare till dess ett överskott uppstår.

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Verksamhetens resultat aktuellt år	-100	- 50	50	200	300
Inrullat underskott	-	-100	-150	-100	-
Redovisat (ackumulerat) underskott	-100	-150	-100	-	-
Redovisat överskott	-	-	-	100	300

År 1 uppstår ett underskott på 100 i förvärvskällan. Detta underskott rullas vidare till år 2. Även år 2 medför ett underskott på 50. Det ackumulerade underskottet om 150 rullas vidare till år 3. År 3 uppstår ett överskott på 50 som får kvittas mot tidigare års underskott. Det återstående underskottet om 100 rullas vidare till år 4. År 4 ger verksamheten ett överskott på 200. Detta överskott får kvittas mot det inrullande underskottet, vilket innebär att det skattemässiga resultatet uppgår till 100 samtidigt som tidigare års förluster utjämnats. År 5 redovisas ett överskott på 300 som inte påverkas av tidigare års resultat.

Det finns vissa undantag från regeln om att underskott endast får kvittas mot överskott inom samma förvärvskälla. Ett av dessa undantag är nystartad verksamhet, där underskott de fem första åren får kvittas

mot tjänsteinkomster. Ett annat undantag är underskott av konstnärlig och litterär verksamhet som också får kvittas mot tjänsteinkomster. Ingen tidsbegränsning gäller dock för kvittning av underskott i sådan verksamhet. Underskott som finns kvar när en förvärvskälla upphör behandlas som en realisationsförlust, vilken får kvittas mot andra kapitalinkomster.

6.3 Företagsstrukturen i Sverige

6.3.1 Företagens storlek

För att närmare beskriva svensk företagsstruktur och dess sammansättning görs en indelning av företag efter antalet anställda. I 6.1 Tabell finns samtliga aktiva fysiska och juridiska personer med, uppdelade efter antal anställda.

Av den totala arbetskraften i företag som bedriver affärsmässig verksamhet är 52 procent anställda i företag med minst 500 anställda, 13 procent är anställda i företag med mellan 100 och 499 anställda medan 34 procent arbetar i företag med mellan 1 och 99 anställda. Andelen anställda i de största företagen har därmed minskat. 1994 arbetade 58 procent i företag med minst 500 anställda och 30 procent i företag med mellan 1 och 99 anställda.²

Av den totala arbetskraften driver cirka 8 procent företag, antingen som ensamföretagare eller som arbetsgivare. Detta är en högre andel än övriga skandinaviska länder, men betydligt lägre än vad som är fallet i många central och sydeuropeiska länder. I Italien, som med europeiska mått har en hög andel egenföretagare, bedrev 19 procent av arbetskraften egen verksamhet 1999.³

6.3.2 Internationella företag och hemmamarknadsföretag

Företag i Sverige kan antingen räknas som hemmamarknadsföretag eller som internationella företag. Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) övertog 2001 statistikansvaret för området internationella företag av NUTEK. Av myndigheternas strukturstudier av näringslivet i Sverige framgår att endast 2,5 procent av företagen i Sverige kan räknas som internationella⁴. Den genomsnittliga storleken hos de internationella företagen är dock större än hos hemmamarknadsföretagen. Exempelvis är 80 procent av samtliga företag med mer än 250 anställda i Sverige att räkna som internationella. Det medför att de internationella företagens andel av samtliga anställda i näringslivet uppgår till 47 procent. Omkring två tredjedelar av de internationella företagen är svenskägda och en tredjedel utlandsägda⁵.

På grund av skillnader i beräkningssätt är det svårt att jämföra andelen internationella företag över tiden. Man kan dock konstatera att de svenskägda internationella företagen har ökat snabbare i antal mellan 1996 och 1999 än motsvarande utlandsägda företag, en ökning med 49 procent för de svenskägda jämfört med 29 procent för de utlandsägda. Tittar man på antalet anställda i de internationella företagen är dock förhållandet det motsatta. Antalet anställda i svenskägda internationella företag har mellan 1996 och 1999 ökat med 7,5 procent och antalet anställda i utlandsägda företag har under samma tid ökat med 39 procent.

De internationella företagen stod 1999 för 55 procent av näringslivets totala omsättning i Sverige och för 92 procent av den totala exporten från Sverige.⁶

6.1 Tabell

Antal företag fördelade efter storlek (antalet anställda), 1994-2001

Number of enterprises according to size (number of employees), 1994-2001

Antal anställda Number of employees	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
0	365 200	366 169	385 634	596 304	607 639	588 720	601 522	613 428
1-4	133 211	138 563	139 581	134 221	140 368	144 829	146 498	147 783
5-9	27 805	29 590	30 553	30 551	31 309	31 773	33 058	33 435
10-19	13 954	14 615	15 282	15 656	16 105	16 587	17 469	17 768
20-49	7 886	8 360	8 895	8 899	9 075	9 462	10 010	10 409
50-99	2 439	2 584	2 666	2 788	2 834	2 878	3 002	3 175
100-199	1 202	1 258	1 306	1 319	1 332	1 377	1 432	1 495
200-499	821	830	849	847	857	882	911	895
500-	772	796	805	800	818	830	831	863
Summa (Total)	553 290	562 765	585 571	791 385	810 337	797 338	814 733	829 251

Anm: Tabellen avser aktiva företag. Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet företag mellan 1996 och 1997 beror till stor del på ändrade regler för mervärdesskatteregistrering (se not 8).

Källa: Statistiska centralbyrån, Centrala företags- och arbetsställeregistret

¹⁾ Före 1997 momsregisterades endast skattskyldiga som redovisade moms i särskild momsdeklaration. Fr.o.m. 1997 registeras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

²⁾ Beräkning efter uppgifter ur Statistiska centralbyråns centrala företags- och arbetsställeregister.

³⁾ Rapport från Näringsdepartementet, Benchmarking av näringspolitiken 2001, Ds 2001:20

⁴⁾ I NUTEKs och ITPS undersökningar räknas företag som har bolag i minst två länder som internationella företag.

⁵⁾ Ett företag räknas som utlandsägt om en ägare utanför Sverige innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. Internationella företag som inte är utlandsägda räknas som svenskägda företag.

⁶⁾ ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 1999, S2002:002

6.2 Tabell

Näringslivet fördelat på internationella företag och hemmamarknadsföretag 1996 och 1999

Total business sector by international enterprises and domestic enterprises 1996 and 1999

	1996		1999	
	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share
Antal företag (Number of enterprises)				
Näringslivet totalt (Total business sector)	265 803	100,0	501 061	100,0
Internationella företag (International enterprises)	8 912	3,4	12 635	2,5
därav svenska (of which Swedish owned)	5 841	2,2	8 681	1,7
därav utlandsägda (of which foreign owned)	3 071	1,2	3 954	0,8
Hemmamarknadsföretag (Domestic enterprises)	256 891	96,6	488 426	97,5
Antal anställda (Number of employees)				
Anställda i näringslivet totalt (Employees in total business sector)	1 899 022	100,0	2 171 485	100,0
Anställda i internationella företag (Employees in international enterprises)	880 496	46,4	1 029 149	47,4
därav svenska (of which Swedish owned)	617 201	32,5	663 525	30,6
därav utlandsägda (of which foreign owned)	263 295	13,9	365 624	16,8
Anställda i hemmamarknadsföretag (Employees in domestic enterprises)	1 018 526	53,6	1 142 336	52,6

Anm: Internationella företag är sådana företag som har bolag i minst två länder. Ett företag definieras som utlandsägt om en ägare utanför Sverige innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. Alla företag som inte definierats som utlandsägda räknas som svenskägda företag. Hemmamarknadsföretag består av svenskägda företag utan dotterbolag i utlandet.

Men näringslivet avses i den här tabellen alla företag exklusive finansiella företag som har tillstånd av Finansinspektionen att bedriva finansiell verksamhet. Avseende 1996 ingår dock inte enskilda näringsidkare, vilket förklarar den stora skillnaden i antal företag mellan 1996 och 1999

Källa: 1996: NUTEK, Strukturstudie i näringslivet 1996, Nv 16 SM 9901; 1999: ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 1999, S2002:002

6.3.3 Olika företagsformer

Näringsverksamhet kan bedrivas av såväl fysiska som juridiska personer. Inkomst av näringsverksamhet har olika omfattning och beräknas på olika sätt beroende på om den skattskyldige är fysisk person, dödsbo eller juridisk person. All verksamhet som bedrivs av juridiska personer hänförs till inkomst av näringsverksamhet och den juridiska personen är skattesubjekt och beskattas själv för inkomsten. Beträffande handelsbolag, kommanditbolag och Europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), som civilrättsligt är juridiska personer, är det dock delägarna i bolaget som beskattas för näringsverksamhetens resultat. EEIG är en företagsform inom Europeiska unionen (EU). En EEIG kan närmast liknas vid ett handelsbolag över nationsgränserna. Näringsverksamhet bedriven av fysisk person, även kallad enskild näringsverksamhet eller enskild firma, innebär att verksamheten bedrivs av fysisk person i eget namn. Den fysiska personen är skattesubjekt för den enskilda näringsverksamheten och redovisar dess inkomster tillsammans med sina övriga inkomster.

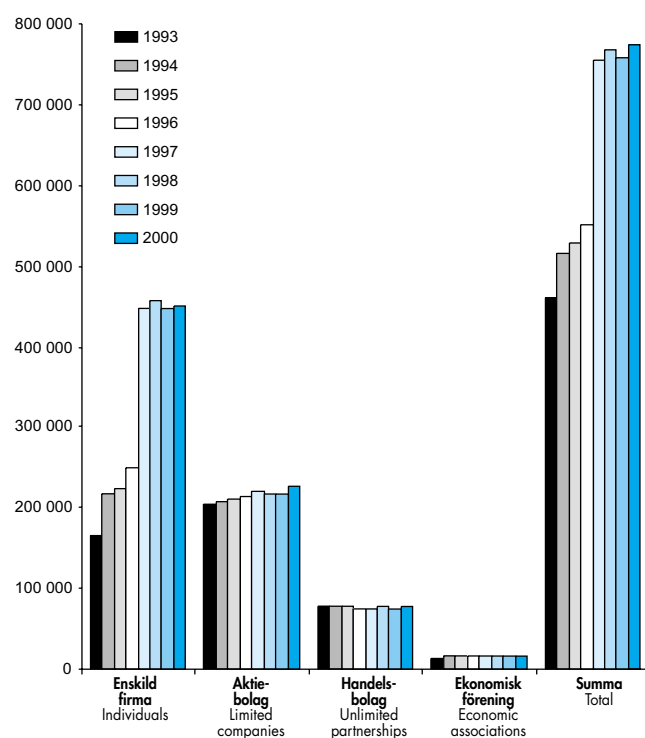
De vanligast förekommande företagsformerna i Sverige är enskild firma, aktiebolag, handelsbolag och ekonomisk förening.

Såsom framgår av 6.3 Diagram är de enskilda firmorna och aktiebolagen de klart dominerande företagsformerna, sett till antalet företag. Antalet aktiva företag⁷ har varit relativt konstant de senaste åren. Den stora ökningen av antalet företag som bedrivs som enskild näringsverksamhet beror till övervägande del på att nya regler för registrering för mervärdesskatt infördes 1997.⁸ Det exakta antalet företag finns i tabellbilagan (6.20 Tabell).

6.3 Diagram

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993-2000

Number of active companies of the most common legal forms in Sweden, 1993-2000

Anm: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet företag mellan 1996 och 1997 beror till stor del på ändrade regler för mervärdesskatteregistrering. Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (6.20 Tabell).

Källa: Statistiska centralbyrån, centrala företags- och arbetsställeregistret

⁷ Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare.

⁸ Före 1997 momsregistrerades endast skattskyldiga som redovisade moms i särskild momsdeklaration. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

⁹ Före 1997 momsregistrerades endast skattskyldiga som redovisade moms i särskild momsdeklaration. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

6.4 Tabell

Total omsättning per företagsform 1997-2001 enligt lämnade momsdeklarationer, mdkr och procent

Total turnover per legal form of enterprise 1997-2001 on the basis of VAT tax returns, BSEK and percent

Företagsform Legal form	1997		1998		1999		2000		2001	
	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share
Enskild näringsverksamhet (Individuals)	85,9	2,2	49,2	1,2	59,1	1,3	87,4	1,8	91,2	1,7
Aktiebolag (Limited companies)	3 441,8	87,5	3 732,4	89,5	3 952,1	89,3	4 384,7	88,0	4 663,5	88,6
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	106,3	2,7	89,7	2,2	87,4	2,0	115,1	2,3	109,8	2,1
Ekonomisk föreningar (Economic associations)	99,6	2,5	100,1	2,4	103,5	2,3	99,9	2,0	91,3	1,7
Övriga (Other)	199,7	5,1	198,0	4,7	222,1	5,0	295,9	5,9	309,7	5,9
Summa (Total)	3 933,30	100,0	4 169,3	100,0	4 424,3	100,0	4 982,9	100,0	5 265,5	100,0

Anm: Omsättningen har för enskild näringsverksamhet 1997 beräknats utifrån både lämnade momsdeklarationer och momsredovisningen i inkomstdeklarationen. För efterföljande år avser omsättningen endast uppgifter i lämnade momsdeklarationer.

Källa: Statistiska centralbyrån

Vad gäller ekonomisk aktivitet är aktiebolagen helt dominerande och svarar för närmare 90 procent av den totala omsättningen inom området näringsverksamhet. Enskild näringsverksamhet, handelsbolag och ekonomiska föreningar svarar tillsammans för mindre än sex procent av omsättningen.

6.4 Juridiska personers skatt

6.4.1 Förändringar vid skattereformen

I samband med skattereformen 1990-1991 genomfördes en omfattande förändring av bolagsbeskattningen. Före skattereformen var skattesatsen 52 procent. Samtidigt var möjligheterna till s.k. skattemässiga reserveringar generösa, bl.a. i form av lagernedskrivning och avsättning till resultatutjämningsfond. Utöver bolagsskatten betalade större bolag även en särskild vinstdelningsskatt, vilken uppgick till 20 procent av ett underlag beräknat på särskilt sätt. Bolagsskattesatsen sänktes 1991 till 30 procent, samtidigt som rätten till lagernedskrivning och andra resultatreglerande åtgärder slopades. Vid samma tidpunkt togs även vinstdelningsskatten bort. Skattesatsen sänktes 1995 till den nuvarande nivån, 28 procent.

Den nuvarande svenska nominella bolagsskattesatsen är låg vid en internationell jämförelse. Motsvarande siffra för EU-länderna (vägt genomsnitt) är 37 procent och för USA 35 procent. Den effektiva svenska skattesatsen ligger dock på ungefär samma nivå som genomsnittet i EU-länderna. Den svenska effektiva skattesatsen är 27,5 procent och genomsnittet i EU 26,9 procent.¹⁰

6.4.2 Dubbelbeskattning

Med ekonomisk dubbelbeskattning menar man att ett bolag (eller en ekonomisk förening) först ska betala skatt för sin vinst. Därefter ska aktie- eller andelsägarna betala skatt på den vinstutdelning som företaget lämnar. Eftersom företag i princip inte får göra avdrag för vinstutdelningen uppkommer dubbelbeskattning.

Vid 1995 års taxering var dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar i princip avskaffad. Dubbelbeskattningen infördes åter fr.o.m. den 1 januari 1995. Olika invändningar har under årens lopp riktats mot systemet med dubbelbeskattning, och i vissa delar har dessa lett till att regler införts för att lindra effekten av dubbelbeskattningen. Till följd härav medgavs aktiebolag t.o.m. utgången av år 1993 avdrag för utdelad vinst genom s.k. Annellavdrag vid utdelning på nyemitterade aktier eller på aktiekapital som tillskjutits vid bolagets bildande. Praktiskt sett innebär dubbelbeskattningen att en bolagsvinst beskattas med 50 procent skatt. Först beskattas hela vinsten med 28 procent bolagsskatt hos bolaget, resterande 72 procent kan delas ut och beskattas då med 30 procent kapital-skatt hos mottagaren (om denne är en fysisk person). Den totala skatten på t.ex. 100 kr blir därmed 49,60 kr ($28 + 0,3 \cdot 72$).

6.4.3 Skatten för juridiska personer 114 miljarder kronor år 2000

Den totala skatt som debiteras aktiebolag och andra juridiska personer i samband med inkomsttaxeringen uppgick vid 2001 års taxering till cirka 114 miljarder kronor. Detta motsvarar en ökning med 24,6 miljarder kronor jämfört med året innan. Av den totalt debiterade skatten svarar statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för 72,5 miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 64 procent. Bolagsskatten har mellan 1999 och 2000 ökat med 19,0 miljarder kronor, eller 35,6 procent. Omkring hälften av ökningen beror på att försäkringsgivaren Alecta återbetalade pensionsmedel till företagen under 2000. Effekten på inkomstskatten av de återförda medlen beräknas uppgå till mellan 8 och 10 miljarder kronor. För 2001 förväntas företagens inkomstskatt åter sjunka som en följd av kraftigt försvagade företagsvinster.

Avkastningsskatten, som betalas av försäkringsbolag och pensionssparinstitut (se kapitel 4), ökade med 2,3 miljarder kronor eller nästan 22 procent mellan 1999 och 2000, efter att kontinuerligt ha sjunkit under tre års tid.

¹⁰⁾ Långtidsutredningen 1999/2000, SOU 2000:7

6.5 Tabell

Översikt av skatteutfallet för juridiska personer 1994-2000, mdkr

Overview of taxes for legal entities 1994-2000, BSEK

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Förändring 99-00 mdkr	
								Change 99-00 BSEK	%
Statlig inkomstskatt (Central government income tax)	36,8	38,7	36,4	46,5	45,8	53,5	72,5	+19,0	+35,6
Avkastningsskatt (Yield tax)	6,3	11,5	13,6	12,3	11,9	10,7	13	+2,3	+21,9
Särskild löneskatt på pensionskostnader (Special tax on pension costs)	5,4	6,5	7,5	8,7	11,2	13,7	16,4	+2,7	+19,5
Fastighetsskatt (Real estate tax)	4,2	4,4	9	12,2	11,5	10,1	9,9	-0,1	-1,2
Moms, netto (VAT, net)	0,2	0,2	1,1	1,8	1,8	1,9	1,9	+0,0	+0,2
ROT-avdrag (Special tax reduction for housing improvements)	-1,5	0	-0,7	-1,4	-1,4	-0,6	0	+0,6	+100,0
Övrigt (Other)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	+0,0	+11,4
Summa (Total)	51,5	61,4	66,9	80,3	80,9	89,4	113,9	+24,6	+27,7

Källa: RSV:s debiteringsstatistik

Underlaget för avkastningsskatt är en schablonberäknad avkastning, som bestäms av livförsäkringsföretagens förmögenhet vid ingången av inkomståret och nivån på statslåneräntan under året före inkomståret. Minskningen av avkastningsskatten mellan 1996 och 1999 förklaras av att både livbolagens tillgångar och statslåneräntan sjunkit kontinuerligt. Ökningen av avkastningsskatten mellan 1999 och 2000 beror framför allt på att tillgångarna hos livförsäkringsföretagen till följd av höga börskurser ökat vid utgången av 1999. Avkastningsskatten förväntas fortsätta öka under 2001 till följd av att statslåneräntan har stigit.

Den särskilda löneskatten, som företagen betalar på avsättningar till de anställdas pensioner, ökade med 2,7 miljarder kronor mellan de två senaste åren. Eftersom skattesatsen varit oförändrad mellan 1999 och 2000 beror ökningen på lönesummans utveckling.

Den skattereduktion för ROT-avdrag, som man kunnat få då man anlitar någon för att reparera, bygga om eller bygga till sitt hus togs bort i mars 1999, vilket är förklaringen till minskningen i avdrag på den punkten.

Aktiebolagen svarar för 72 procent av den totala skatten

Av de juridiska personernas totala skatt svarar aktiebolagen för den största delen, 72 procent. Tillsammans med banker och försäkringsbolag står aktiebolagen för 88 procent av skatteinkomsterna.

Avkastningsskatten betalas till största delen av försäkringsföretagen, medan den särskilda löneskatten till stor del betalas av aktiebolagen samt av myndigheter och andra offentliga organisationer, dvs. stora arbetsgivare. De totala inkomsterna av fastighetsskatt härrör i huvudsak från aktiebolag och bostadsrättsföreningar.

6.6 Tabell

Juridiska personers skatt fördelad efter juridisk form i procent, 2000, mnkr

Legal entities' tax by legal form in percent 2000, MSEK

Juridisk form	Antal	Statlig inkomstskatt	Avkastnings-skatt	Särskild löneskatt på pensionskostnader	Fastighets-skatt	Moms, netto	Förmögenhets-skatt	Slutlig skatt	Andel av slutlig skatt
Legal form	Number of entities	Central government income tax	Yield tax	Special tax	Real estate tax	Vat, net	Wealth tax	Total tax	Share of total tax
Aktiebolag (Limited companies)	269 647	61 973	552	11 870	6 117	1 762	0	82 274	72,2
Bankaktiebolag och sparbanker (Bank companies and savings banks)	139	6 107	55	169	24	0	0	6 355	5,6
Försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag (Insurance companies)	406	734	10 629	134	426	0	0	11 924	10,5
Ekonomiska föreningar (Economic associations)	9 968	419	15	170	112	10	0	726	0,6
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	131 421	0	1	134	910	0	0	1 046	0,9
Utländska juridiska personer (Foreign legal entities)	1 255	242	80	47	10	0	0	379	0,3
Bostadsrätts- och samfällighetsföreningar (Tenant-owners' associations etc)	21 352	329	0	3	1 857	53	0	2 243	2,0
Ideella föreningar (Non-profit associations)	61 551	1 506	121	266	91	20	95	2 099	1,8
Stiftelser (Foundations)	22 866	1 065	972	92	169	10	84	2 392	2,1
Statliga och kyrkliga enheter, kommuner och andra offentliga organisationer (Government owned entities)	2 746	108	0	3 413	178	4	1	3 704	3,3
Övriga (Others)	863	2	607	107	49	0	0	765	0,7
Summa (Total)	522 214	72 486	13 034	16 406	9 943	1 859	180	113 908	100,0

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

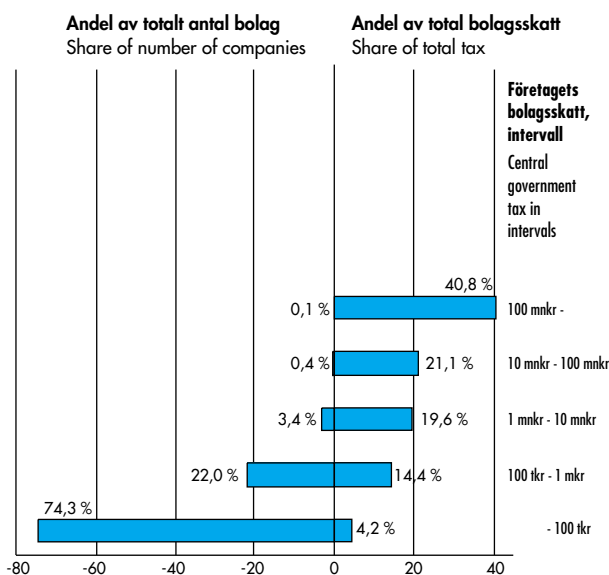
Ett fåtal stora bolag står för en mycket stor andel av den totala bolagsskatten. I 6.7 Diagram har samtliga aktiebolag, inklusive banker och försäkringsföretag, indelats i intervaller efter hur mycket de betalade i bolagsskatt för inkomståret 2000. Av diagrammet framgår att en mycket liten andel av alla bolag, 0,05 procent, betalade 100 mnkr eller mer i bolagsskatt, samtidigt som den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde cirka 41 procent av den totala bolagsskatten i Sverige. Andelen bolag som betalade 100 tkr eller mindre i bolagsskatt utgjorde 74 procent av totala antalet bolag. Den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde drygt 4 procent av den totala.

De exakta sifferuppgifterna finns i tabellbilagan (6.21 Tabell).

6.7 Diagram

Fördelning av statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för aktiebolag 2000, andel av total skatt och andel av totalt antal bolag

Division of taxes for limited companies 2000, share of total tax and share of total number

Anm: Som aktiebolag räknas här samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer. Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (6.21 Tabell).

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

6.4.4 Få företag står för större delen av överskottet

Av 6.8 Tabell framgår fördelningen av redovisade över- respektive underskott för samtliga aktiebolag inklusive banker, försäkringsföretag och utländska juridiska personer som lämnat en inkomstdeklaration för inkomståret 2000. Av alla bolag redovisar cirka 59 procent överskott, medan cirka 30 procent redovisar underskott. Resterande 11 procent redovisar ett nollresultat. De senare är till största delen bolag som bildats men ännu inte påbörjat någon verksamhet eller bolag som upphört med en tidigare bedriven verksamhet.

Det tidigare beskrivna förhållandet att ett fåtal mycket stora företag betalar en stor del av den totala bolagsskatten framgår även här. Cirka 74 procent av det totala taxerade överskottet är hänförligt till ett fåtal mycket stora företag, vilka tillsammans utgör mindre än 1,5 procent av antalet bolag som redovisar överskott. Fördelningen av de samlade underskotten har en liknande struktur. Som förklarats i avsnitt 6.2.2 är dock en skillnad mellan redovisade underskott och överskott att de förra i många fall är ackumulerade underskott. Ett underskott som uppstår vid taxeringen får, om det inte kan kvittas mot en vinst, rullas vidare till kommande års taxeringar för att kvittas mot eventuella framtida överskott.

6.8 Tabell

Redovisade över- och underskott (ackumulerat) i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor, 2000

Assessed surplus and deficits (accumulated) for limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts, 2000

	Antal	Andel,%	Summa taxerad inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share,%	Assessed income, MSEK	Share
Taxerat överskott				
(Assessed surplus)				
1 kr - 10 tkr	25 433	15,9	89	0,0
10 tkr - 100 tkr	54 609	34,2	2 500	0,9
100 tkr - 1 mnkr	61 025	38,2	20 841	7,9
1 mnkr - 5 mnkr	14 142	8,9	29 518	11,2
5 mnkr - 10 mnkr	2 160	1,4	15 019	5,7
10 mnkr - 50 mnkr	1 719	1,1	34 844	13,2
50 mnkr - 100 mnkr	229	0,1	15 905	6,0
100 mnkr - 1 mdkr	236	0,1	64 612	24,4
1 mdkr -	28	0,0	81 104	30,7
Totalt (Total)	159 581	100,0	264 432	100,0
Taxerat underskott (ackumulerat)				
(Assessed deficit [accumulated])				
1 kr - 10 tkr	15 382	18,5	51	0,0
10 tkr - 100 tkr	28 486	34,2	1 249	0,4
100 tkr - 1 mnkr	28 855	34,6	9 660	3,3
1 mnkr - 5 mnkr	6 795	8,2	14 843	5,1
5 mnkr - 10 mnkr	1 376	1,7	9 812	3,4
10 mnkr - 50 mnkr	1 707	2,0	37 062	12,8
50 mnkr - 100 mnkr	341	0,4	23 707	8,2
100 mnkr - 1 mdkr	355	0,4	91 674	31,6
1 mdkr -	28	0,0	102 387	35,3
Totalt (Total)	83 325	100,0	290 445	100,0
Nollresultat				
(Zero result)				
Totalt (Total)	29 087	100,0	0	100,0

Anm: I tabellen ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer som lämnat en inkomstdeklaration taxeringsåret 2000.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

6.9 Tabell

Redovisat resultat aktiebolag 2000 fördelat efter SNI*, mnkr

Assessed income for limited companies 2000 according to SNI*, MSEK

SNI	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott Assessed surplus		Taxerat underskott (ackumulerat) Assessed deficit (accumulated)	
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (<i>agriculture, forestry and fishing</i>)	4 309	7 673	1 986	1 230
10-14	Gruvbrytning och utvinning av mineraler (<i>mining</i>)	291	561	128	375
15-37	Tillverkning (<i>manufacturing</i>)	18 194	58 202	8 071	29 845
Varav:	15-16 Livsmedels- och dryckesvaruframställning	1 009	4 111	588	1 001
	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror	616	809	306	126
	20 Trävarutillverkning	1 464	1 616	735	1 085
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning	215	3 708	96	1 512
	22 Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar	2 827	4 550	1 510	2 237
	23 Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle	18	975	10	217
	24 Kemikalier och kemiska produkter	385	1 755	218	2 823
	25-26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas)	1 272	3 850	457	1 701
	27-28 Metallframställning och metallvarutillverkning	4 494	8 399	1 400	1 966
	29 Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning	2 285	4 892	832	2 889
	30 Kontorsmaskiner och datorer	163	300	108	703
	31 Andra elektriska maskiner och artiklar	606	1 670	226	601
	32 Teleprodukter	228	14 942	156	1 404
	33 Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur	802	1 975	516	1 951
	34-35 Transportmedel	741	3 091	367	9 031
	36-37 Möbler m m samt återvinning	1 069	1 560	546	598
40-41	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (<i>electricity, gas, heating and water supply</i>)	536	6 276	284	2 139
45	Byggnadsverksamhet (<i>construction</i>)	15 341	8 999	5 744	3 535
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (<i>wholesale and retail trade, repair business</i>)	36 598	38 882	18 728	28 064
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel	5 557	3 768	2 403	2 096
	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon	16 673	26 086	8 598	20 987
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar	14 368	9 027	7 727	4 981
55	Hotell- och restaurangverksamhet (<i>hotels and restaurants</i>)	4 078	1 555	3 618	1 995
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (<i>transport, storage business and communication</i>)	9 731	10 956	4 107	74 908
Varav:	60 Landtransport; transport i rörsystem	7 370	1 675	2 620	55 004
	61 Sjötransport	293	596	240	7 855
	62 Lufttransport	89	304	58	906
	63 Stödtjänster till transport; resebyråverksamhet	1 752	1 739	970	2 850
	64 Post- och telekommunikationer	227	6 642	219	8 293
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (<i>finance and insurance</i>)	3 403	39 010	2 194	27 586
Varav:	651 Bankverksamhet	110	23 705	18	1 296
	652 Annan finansförmedling	1 040	7 214	734	10 879
	66 Försäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförs.	95	2 074	76	4 825
	67 Stödtjänster till finansiell verksamhet	2 158	6 016	1 366	10 585
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagservice (<i>real estate and business service, rental business</i>)	48 029	74 800	24 288	93 234
Varav:	70 Fastighetsverksamhet	8 857	21 583	5 588	32 598
	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk	1 763	1 170	942	3 260
	72 Databehandlingsverksamhet	5 828	6 394	3 215	12 209
	73 Forskning och utveckling	657	6 590	607	3 474
	74 Andra företags tjänster	30 924	39 063	13 936	41 693
75	Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (<i>community service</i>)	120	65	56	110
80	Utbildning (<i>education</i>)	1 499	512	871	1 222
85	Hälso- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (<i>health care, social service, veterinary activities</i>)	4 568	1 976	1 224	532
90-93	Andra samhällsrelaterade och personliga tjänster (<i>other community and personal services</i>)	4 419	2 063	2 951	8 241
95	Privata hushållstjänster (<i>services in households</i>)	7	1	7	28
99	Verksamhet i internationella organisationer, ambassader o dyl (<i>international organizations, embassies etc</i>)	2	1	1	0
0	SNI-saknas (<i>companies without SNI</i>)	8 456	12 899	9 067	17 400
Varav:	Större bolag** i koncern som ej självt bedriver verksamhet, t ex förvaltningsbolag	15	6 378
Totalt (Total)		159 581	264 431	83 325	290 444

Anm: I tabellen ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer som taxeringsåret 2000 lämnat en inkomstdeklaration med ett skattemässigt resultat skilt från noll.

* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning 1992 (SNI 92) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1)

**som "större bolag" räknas bolag med ett redovisat överskott om minst 100 mkr.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

6.4.5 Branschvis fördelning av över- och underskott

Aktiebolagens samlade överskott uppgick inkomståret 2000 till 264 miljarder kronor. Av 6.9 Tabell framgår den branschvisa fördelningen av det sammanlagda överskottet. Bland huvudgrupperna återfinns det största överskottet bland företag som ägnar sig åt fastighetsförvaltning och olika former av företagstjänster. Dessa 48 029, eller 30 procent av alla företag med överskott redovisar ett sammanlagt överskott om närmare 75 miljarder kronor, eller 28 procent av det totala överskottet. Tillverkningsföretagen, som uppgår till 18 194 i antal, har ett sammanlagt överskott om 58 miljarder kronor. Bland samtliga aktiebolag med överskott är det genomsnittliga överskottet 1,66 miljoner kronor per företag. Det högsta genomsnittliga överskottet återfinns bland företag som bedriver bankverksamhet. I genomsnitt har dessa företag ett överskott på 215 miljoner kronor. Andra branscher med väldigt höga genomsnittliga överskott är tillverkare av teleprodukter, med ett genomsnittligt överskott på 66 miljoner kronor, och tillverkare av petroleumprodukter, med ett genomsnittligt överskott på 54 miljarder kronor.

Aktiebolagens ackumulerade underskott uppgick inkomståret 2000 till 290 miljarder kronor. Företagen inom huvudgruppen fastighetsförvaltning och andra företagstjänster uppvisar det största samlade underskottet, 93 miljarder kronor. Det näst största samlade underskottet har företag som ägnar sig åt transporter eller lagringsverksamhet. Det sammanlagda underskottet uppgår för dessa till 75 miljarder kronor. I denna grupp ingår även allmänna kollektivtrafikföretag, vilka tillsammans står för 70 procent av transportbranschens samlade underskott, vilket motsvarar ett genomsnittligt underskott på närmare 2 miljarder kronor per företag. Förklaringen till det relativt sett stora underskottet för dessa företag är att de i regel är delvis skattefinansierade. Andra branscher med höga genomsnittliga underskott är bankverksamhet, där det genomsnittliga underskottet är 72 miljoner kronor, och försäkrings- och pensionsfundsverksamhet, med ett genomsnittligt underskott på 63 miljoner kronor.

6.4.6 Bokföringsmässigt resultat och skattemässiga justeringar

Av 6.10 Tabell framgår aktiebolagens intäkter och kostnader för år 2000. Aktiebolagens totala rörelseintäkter, dvs. omsättning, uppgick till 4 513 miljarder kronor. Rörelsekostnaderna, som framför allt består av kostnader för varor och material, uppgick till 2 608 miljarder kronor eller 57,8 procent av omsättningen. Den därefter största kostnadsposten är personalkostnader, framför allt löner och sociala avgifter, som uppgick till 771 miljarder kronor eller 17,1 procent av omsättningen. De bokföringsmässiga avskrivningarna utgör en förhållandevis liten del av företagens kostnader. De uppgick 2000 endast till 162 miljarder kronor eller 3,6 procent av omsättningen. Företagens finansiella intäkter och kostnader har ganska stor betydelse för företagens resultat även om de netto bara uppgår till 5,4 procent av omsättningen. Totalt uppgår de finansiella intäkterna

till 556 miljarder kronor (12,3 procent av omsättningen) och de finansiella kostnaderna uppgår totalt till 314 miljarder kronor (7,0 procent av omsättningen).

Resultatet efter finansnetto är företagets resultat efter att man har tagit hänsyn till alla intäkt- och kostnadsposter men innan man gör några skattemässiga justeringar och eventuella andra bokslutsdispositioner. År 2000 uppgick aktiebolagens resultat efter finansnetto till 469 miljarder kronor, vilket motsvarar 10,4 procent av deras omsättning.

Möjligheter att påverka resultatet

Aktiebolagen har vissa möjligheter att justera det resultat som ska ligga till grund för beskattningen. Dels kan resultatet justeras genom att man får skjuta upp beskattningen av vissa inkomster och dels måste vissa justeringar göras på grund av att de bokföringsmässiga reglerna kan skilja sig från de skattemässiga.

Efter skattereformen 1990/91 finns egentligen bara två rena reserveringsmöjligheter av betydelse kvar, periodiseringsfonder och överavskrivningar.

Avsättning till periodiseringsfonder kan göras med upp till 20 procent av bolagets vinst och reserveringen kan sparas i upp till sex år innan den behöver återföras. Från och med 2002 års taxering höjs avsättningen för aktiebolag och andra juridiska personer till 25 procent av inkomsten. Beträffande avskrivningar medges skattemässigt en snabbare avskrivningstakt än vad som i de flesta fall är företagsekonomiskt motiverat, varigenom en reservering uppkommer.

Koncernbidrag utgör ytterligare en möjlighet för företag ingående i koncerner att påverka sitt resultat, men koncernbidrag utgör inte en reservering. Koncernen utgör inte skattesubjekt i Sverige utan varje enskilt bolag utgör ett självständigt skattesubjekt. För att valet av organisationsform – ett företag eller flera företag i en koncern – inte skall styras av skattereglerna finns särskilda regler som medger att inkomster förs över från ett företag till ett annat genom koncernbidrag. Syftet med reglerna om koncernbidrag är att skattebelastningen för

6.10 Tabell

Aktiebolagens intäkter, kostnader och rörelseresultat efter finansnetto 2000, mdkr

Income and costs for limited companies 2000, BSEK

	Belopp	Procent av omsättningen
	Amount	Percentage of turnover
Rörelseintäkter	4 512,7	100,0
Rörelsekostnader	-2 608,4	-57,8
Övriga externa kostnader	-744,8	-16,5
Personalkostnader	-770,7	-17,1
Avskrivningar mm	-162,1	-3,6
Rörelseresultat efter avskrivningar	226,7	5,0
Finansiella intäkter och kostnader	242,0	5,4
Resultat efter finansnetto	468,8	10,4

Anm: I uppgifterna ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer.

På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen i tabellen något osäkra.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

6.11 Tabell

Justeringsposter mellan rörelseresultat efter finansnetto och taxerad inkomst vid 2001 års taxering, mnkr

Adjustment items at assessment 2001, MSEK

	Taxerat överskott Assessed surplus		Taxerat underskott Assessed deficit	
	Belopp	Andel av resultat efter finansnetto %	Belopp	Andel av resultat efter finansnetto %
	Amount	Share %	Amount	Share %
Resultat efter finansnetto	488 017	100,0	- 36 191	100,0
Resultatminskning (Profit reduction/loss increase)				
Överavskrivningar	22 573	4,6	8 336	- 23,0
Avsättning periodiseringsfond	44 788	9,2	90	0,2
Lämnat koncernbidrag	156 929	32,2	63 372	175,1
Bokförda ej skattepliktiga intäkter	190 165	39,0	106 566	294,5
Uppskov med vinst på aktier mm	86 386	17,7	13 341	36,9
Underskottsavdrag från tidigare år	14 108	2,9	234 837	648,9
Övriga justeringsposter, netto	1 180	0,2	-	-
Summa resultatminskning	516 129	105,8	426 542	2 214,9
Resultatökning (Profit increase/loss reduction)				
Upplösning överavskrivningar	14 673	3,0	9 210	25,4
Återföring periodiseringsfond	23 826	4,9	3 137	8,7
Mottaget koncernbidrag	167 232	34,3	59 816	165,3
Bokförda ej avdragsgilla kostnader	86 055	17,6	81 963	226,5
Återfört uppskov med vinst på aktier mm	757	0,2	1 451	4,0
Övriga justeringsposter, netto	-	-	16 710	46,2
Summa resultatökning	292 543	59,9	172 287	476,0
Totala skattemässiga justeringar (Total adjustments)	- 223 586	- 45,8	- 254 255	- 702,5
Taxerad inkomst	264 431	54,2	- 290 446	802,5
Summa bolagskatt	69 084	14,2	-	-

Anm: I uppgifterna ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer.

På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen i tabellen något osäkra.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

en koncern varken bör vara större eller mindre än om verksamheten hade bedrivits i ett enda bolag.

Sett till totalbelopp var det sammanlagda nettoreultatet efter finansnetto och före de skattemässiga justeringarna som vi visat ovan 469 miljarder kronor taxeringsåret 2001. I det beloppet ingår samtliga bolag, oavsett om de har ett taxerat överskott, underskott eller nollresultat. De bolag som har ett taxerat överskott har tillsammans ett resultat efter finansnetto på 488 miljarder kronor och de som har ett taxerat underskott har ett resultat efter finansnetto på -36 miljarder kronor. Från dessa poster sker, huvudsakligen skattemässigt betingade, justeringar för att räkna fram den taxerade inkomsten. Totalbeloppen för de olika justeringsposterna taxeringsåret 2001 framgår av 6.11 Tabell. Netto medför justeringarna en minskning av resultatet med 224 miljarder kronor för bolagen med överskott och 254 miljarder kronor för bolagen med underskott.

De största justeringsposterna för bolagen med ett taxerat överskott är lämnade och mottagna koncernbidrag (157 respektive 167 miljarder kronor) samt bokförda intäkter som ej är skattepliktiga (190 miljarder kronor). Det senare avser exempelvis skattefria utdelningar från koncern- och intresseföretag. För bolagen med ett taxerat underskott utgörs den mest dominerande justeringsposten av underskottsavdrag från tidigare år (235 miljarder kronor), följt av bokförda intäkter som ej är skattepliktiga (107 miljarder kronor). De skattemässiga justeringar som grundar sig på olika slags överföringar mellan företag med intressegemenskap har alltså mycket större inverkan på företagets resultat än vad reservningsmöjligheter såsom överavskrivningar och avsättningar till periodiseringsfond har.¹¹

¹¹⁾ På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen något osäkra.

6.5 Fysiska personer som näringsidkare

Fysiska personer kan bedriva näringsverksamhet direkt, som enskild näringsverksamhet, eller indirekt via handelsbolag. Inkomster från näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person beskattas på i princip samma sätt som övriga förvärvsinkomster. Detta innebär att kommunal och statlig inkomstskatt utgår på inkomsten samt att allmän pensionsavgift påförs. Liksom lön från anställning påförs inkomster av näringsverksamhet socialavgifter (egenavgifter) alternativt särskild löneskatt. Den del av överskottet som kvarstår i verksamheten eller är att betrakta som avkastning på kapitalet beskattas däremot på särskilt sätt (se vidare avsnitten 6.5.3 och 6.5.4)

6.5.1 Antalet näringsidkare

Antalet fysiska personer som bedriver näringsverksamhet kan beräknas på olika sätt. I 6.4 Tabell ingår endast enskilda näringsidkare som redovisar moms i särskild skattedeclaration, dvs. näringsidkare med en omsättning överstigande en miljon kronor. Beaktar man istället hur många fysiska personer som redovisat någon typ av enskild näringsverksamhet, oavsett omfattning blir antalet cirka 600 000. Vidare så finns det cirka 117 000 fysiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet i sin egenskap av delägare i handelsbolag, vissa av dessa ingår även i gruppen som redovisar inkomst av enskild näringsverksamhet.

6.5.2 Redovisat resultat

Inkomst av näringsverksamhet delas för fysiska personer in i aktiv respektive passiv verksamhet. Till aktiv näringsverksamhet hänförs inkomst där den fysiska personen själv är verksam i viss omfattning. På inkomst av aktiv näringsverksamhet betalas egenavgifter med 31,11 procent (2000) och på inkomst av passiv näringsverksamhet

6.12 Tabell

Enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag (fysiska personer) indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat, antal och andel, 2000

Individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficit), total number and percent, 2000

	Enskilda näringsidkare Individuals		Delägare i handelsbolag Partner in unlimited partnership	
	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share
Överskott (Surplus)	324 177	57	73 384	63
varav aktiv (active)	244 925	43	62 439	53
varav passiv (passive)	79 252	14	10 945	9
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])	241 791	43	43 433	37
varav aktiv (active)	113 034	20	26 639	23
varav passiv (passive)	128 757	23	16 794	14
Summa (Total)	565 968	100	116 817	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

betalas särskild löneskatt med 24,26 procent (2000). Näringsidkare som fyllt 65 år betalar särskild löneskatt istället för egenavgifter oavsett typ av verksamhet.

Som framgår av 6.12 Tabell redovisar 60 procent av de enskilda näringsidkarna överskott av sin verksamhet, medan 40 redovisar underskott. Bland fysiska personer som är delägare i handelsbolag är det en något högre andel som redovisar överskott, 63 procent, och följaktligen en något mindre andel som redovisar underskott, 37 procent.

Av 6.13 Tabell framgår att fördelningen av de totala inkomsterna (beräknade som absolutbelopp) på över- och underskott har ungefär samma fördelning som antalet näringsidkare. En större andel av överskotten är däremot redovisade som aktiv näringsverksamhet.

I 6.14 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva näringsidkare efter olika intervall. Av tabellen framgår att 44 procent av de aktiva näringsidkarna redovisar ett överskott mindre än 50 000 kronor. Deras sammanlagda överskott motsvarar 9 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 87 respektive 31 procent. Tretton procent av de aktiva näringsidkarna redovisar ett överskott som överstiger 200 000 kronor. Det sammanlagda överskottet för dem motsvarar 40 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 2 respektive 34 procent. Även underskotten har en liknande fördelning. Både vad gäller aktiva och passiva näringsidkare har en majoritet ett underskott mindre än 50 000 kronor, medan den totala andelen av underskotten för dessa endast utgör en mindre del.

I 6.15 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva delägare i handelsbolag efter olika intervall. Fördelningen skiljer sig inte nämnvärt från motsvarande fördelning för enskilda näringsidkare. En mycket stor andel av både aktiva och passiva delägare, 48 respektive 87 procent, redovisar ett överskott mindre än 50 000 kronor. De som redovisar ett överskott om minst 200 000 kronor utgör bland de aktiva delägarna 14 procent, och bland de passiva 2 procent.

6.13 Tabell

Totalsummor redovisade belopp för enskild näringsidkare och delägare i handelsbolag indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat 2000, mnkr

Total assessed income for individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficits), 2000, MSEK

	Enskilda näringsidkare Individuals		Delägare i handelsbolag Partner in unlimited partnership	
	Inkomst Income	Andel Share	Inkomst Income	Andel Share
Överskott (Surplus)	24 915	60	5 924	67
varav aktiv (active)	22 659	54	5 617	64
varav passiv (passive)	2 256	5	307	3
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])	16 951	40	2 867	33
varav aktiv (active)	10 211	24	1 874	21
varav passiv (passive)	6 740	16	993	11
Summa (absolutbelopp) (Total [absolute value])	41 866	100	8 791	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

6.14 Tabell

Redovisad inkomst av enskild näringsverksamhet 2000 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mnkr

Assessed income for individuals with business 2000 in intervals, number of individuals and total income per interval, MSEK

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiv näringsverksamhet				Passiv näringsverksamhet				Summa aktiv och passiv näringsverksamhet			
	Persons actively involved in the business				Persons not actively involved in the business				Total persons actively involved and persons not active involved in the business			
	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share
Överskott (Surplus)												
0,001- 10	47 732	19	164	1	45 031	57	125	6	92 763	29	289	1
10- 50	61 685	25	1 724	8	23 893	30	560	25	85 578	26	2 284	9
50-100	46 667	19	3 435	15	5 721	7	399	18	52 388	16	3 834	15
100-150	35 708	15	4 438	20	2 007	3	244	11	37 715	12	4 682	19
150-200	22 397	9	3 889	17	937	1	162	7	23 334	7	4 051	16
200-250	13 789	6	3 083	14	516	1	115	5	14 305	4	3 198	13
250-300	8 624	4	2 321	10	265	0	73	3	8 889	3	2 394	10
300-	8 323	3	3 605	16	882	1	578	26	9 205	3	4 183	17
Totalt (Total)	244 925	100	22 659	100	79 252	100	2 256	100	324 177	100	24 915	100
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])												
0,001- 10	29 721	26	116	1	52 025	40	192	3	81 746	34	308	2
10- 50	38 480	34	1 003	10	45 969	36	1 138	17	84 449	35	2 141	13
50-100	18 266	16	1 311	13	15 759	12	1 117	17	34 025	14	2 428	14
100-150	9 225	8	1 130	11	6 290	5	763	11	15 515	6	1 893	11
150-200	5 243	5	907	9	3 126	2	538	8	8 369	3	1 445	9
200-250	3 288	3	735	7	1 690	1	377	6	4 978	2	1 112	7
250-300	2 238	2	612	6	1 044	1	285	4	3 282	1	897	5
300-	6 573	6	4 396	43	2 854	2	2 330	35	9 427	4	6 726	40
Totalt (Total)	113 034	100	10 210	100	128 757	100	6 740	100	241 791	100	16 950	100

Källa: Riksskatteverket, skattdatabasen GIN-skatt

6.15 Tabell

Handelsbolagsdelägares redovisade inkomst av näringsverksamhet 2000 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mnkr

Assessed income for partners in unlimited partnerships 2000, number of individuals and total income per interval, MSEK

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiva delägare				Passiva delägare				Summa aktiva och passiva delägare			
	Partners in unlimited partnerships active in the business				Partners in unlimited partnerships not active in the business				Partners active involved and partners not active involved in the business			
	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share
Överskott (Surplus)												
0,001-10	14 347	23	47	1	6 414	59	17	6	20 761	28	64	1
10-50	15 467	25	421	7	3 079	28	73	24	18 546	25	494	8
50-100	11 014	18	814	14	832	8	58	19	11 846	16	872	15
100-150	8 118	13	1 002	18	232	2	28	9	8 350	11	1 030	17
150-200	5 478	9	951	17	152	1	26	8	5 630	8	977	16
200-250	3 557	6	795	14	70	1	15	5	3 627	5	810	14
250-300	2 269	4	612	11	51	0	14	5	2 320	3	626	11
300-	2 189	4	974	17	115	1	75	24	2 304	3	1 049	18
Totalt (Total)	62 439	100	5 616	100	10 945	100	306	100	73 384	100	5 922	100
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])												
0,001-10	9 873	37	35	2	7 470	44	26	3	17 343	40	61	2
10-50	8 985	34	226	12	5 805	35	142	14	14 790	34	368	13
50-100	3 246	12	233	12	1 599	10	114	11	4 845	11	347	12
100-150	1 576	6	192	10	680	4	83	8	2 256	5	275	10
150-200	887	3	153	8	368	2	64	6	1 255	3	217	8
200-250	548	2	122	7	191	1	43	4	739	2	165	6
250-300	368	1	101	5	146	1	40	4	514	1	141	5
300-	1 156	4	812	43	535	3	482	48	1 691	4	1 294	45
Totalt (Total)	26 639	100	1 874	100	16 794	100	994	100	43 433	100	2 868	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

6.16 Tabell

Redovisat resultat av aktiv näringsverksamhet för fysiska personer 2000 efter SNI*, mnkr

Assessed income for individuals actively involved in business 2000 according to SNI*, MSEK

SNI	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott		Taxerat underskott (ackumulerat)	
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (<i>agriculture, forestry and fishing</i>)	46 080	3 551	36 496	4 241
10-14	Gruvbrytning och utvinning av mineraler (<i>mining</i>)	78	9	17	2
15-37	Tillverkning (<i>manufacturing</i>)	11 580	1 161	3 970	304
Varav:	15 Livsmedels- och dryckesvaruframställning	567	52	165	19
	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror	1 264	75	625	44
	20 Trävarutillverkning	1 748	169	580	55
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning	28	4	19	0
	22 Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar	1 221	114	624	49
	23 Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle	2	1	1	0
	24 Kemikalier och kemiska produkter	63	5	32	3
	25-26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas)	612	51	249	14
	27-28 Metallframställning och metallvarutillverkning	2 401	316	474	35
	29 Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning	957	133	226	16
	30 Kontorsmaskiner och datorer	33	3	20	1
	31 Andra elektriska maskiner och artiklar	157	19	41	3
	32 Teleprodukter	82	11	32	3
	33 Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur	314	38	61	5
	34-35 Transportmedel	408	44	112	10
	36-37 Möbler m m samt återvinning	1 723	128	708	47
40-42	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (<i>electricity, gas, heating and water supply</i>)	29	3	26	5
45	Byggnadsverksamhet (<i>construction</i>)	20 255	2 731	2 537	235
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (<i>wholesale and retail trade, repair business</i>)	24 422	2 196	10 419	1 007
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel	5 109	512	1 621	178
	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon	5 212	554	2 268	193
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar	14 101	1 130	6 530	637
	55 Hotell- och restaurangverksamhet (<i>hotels and restaurants</i>)	5 881	490	1 537	187
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (<i>transport, storage business and communication</i>)	13 112	2 049	1 243	129
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (<i>finance and insurance</i>)	185	22	37	3
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagservice (<i>real estate and business service, rental business</i>)	35 458	4 115	9 266	1 024
Varav:	70 Fastighetsverksamhet	3 288	377	1 615	545
	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk	669	60	344	35
	72 Databehandlingsverksamhet	4 186	542	1 263	49
	73 Forskning och utveckling	249	18	115	12
	74 Andra företagstjänster	27 066	3 119	5 929	383
	75 Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (<i>community service</i>)	126	12	32	2
	80 Utbildning (<i>education</i>)	2 321	213	662	26
	85 Hälso- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (<i>health care, social service, veterinary activities</i>)	6 746	854	1 257	69
90-93	Andra samhällsreliga och personliga tjänster (<i>other community and personal services</i>)	21 436	1 734	5 244	349
	95 Privata hushållstjänster (<i>services in households</i>)	65	6	5	0
	Övrigt (<i>other activities</i>)	3	0	0	0
	0 SNI-saknas (<i>companies without SNI</i>)	57 148	3 513	40 286	2 629
Totalt (Total)		244 925	22 659	113 034	10 212

Anm: I tabellen ingår samtliga enskilda näringsidkare som redovisat ett skattemässigt resultat skilt från noll.

* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning 1992 (SNI 92) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1)

Källa: Riksskatteverket, skattedatabasen GIN-skatt

I 6.16 Tabell har det totala överskottet för enskilda näringsidkare som aktivt bedriver näringsverksamhet fördelats efter bransch. Den största gruppen är näringsidkare som bedriver antingen jordbruks-, skogsbruks eller fiskeriverksamhet. Dessa är 46 080 till antalet och har ett sammanlagt överskott om 3,6 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 77 000 kr. En annan stor grupp är näringsidkare med en verksamhet som erbjuder olika slags tjänster gentemot andra företag, ”andra företagstjänster”. Det sammanlagda överskottet för dessa 27 066 näringsidkare uppgår till 3,1 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 115 000 kronor.

I likhet med fördelningen av överskottet återfinns det största samlade underskottet i gruppen näringsidkare med verksamhet inom jordbruk, skogsbruk eller fiskerinäringen. Dessa är 36 496 till antalet. En annan stor grupp med underskott är näringsidkare inom handeln, 10 419 st.

En stor grupp, 57 148 st som redovisar överskott och 40 286 st som redovisar underskott, har inte tilldelats någon branschkod. Det kan finnas många orsaker till att sådan saknas. Normalt åsätts branschkoderna i samband med F-skatte- eller momsregistrering. En grupp näringsidkare som inte alltid har F-skatt eller är registrerade till moms, men ändå kan redovisa skattepliktig intäkt eller moms, är sådana med ojämna inkomster. Exempelvis kan mindre skogsägare ett enskilt år, när avverknings skett, redovisa ett stort överskott, medan föregående år inte medfört några intäkter alls. Dessa är inte alltid F-skatte- eller momsregistrerade utan redovisar intäkter och moms när betalningarna flyter in.

6.5.3 Expansion med lågbeskattade medel

I inledningen till detta avsnitt förklarades att näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person och handelsbolagsdelägares del av bolagets vinst beskattas på samma sätt som andra förvärvsinkomster. Detta innebär att företagsinkomsterna för fysiska personer, till skillnad mot för aktiebolag och andra juridiska personer, beskattas progressivt, med en högsta marginalskatt om cirka 65 procent. Det betyder i sin tur att den del av företagsinkomsten som inte konsumeras, utan istället

får kvarstå i verksamheten, beskattas högre hos fysiska än hos juridiska personer. Från och med 1994 infördes de s.k. expansionsmedlen för att komma till rätta med denna neutralitetsbrist.

Expansionsmedlen ska motsvara den del av företagsinkomsten som får stanna i företaget och verka där. På denna del motsvarar skattenivån företagssektorn i övrigt, dvs. en skattesats om 28 procent. Detta går till på så sätt att avsättningen till expansionsmedel är avdragsgill mot inkomsten av näringsverksamhet. Istället beskattas expansionsmedlen med en särskild skatt, statlig expansionsmedelsskatt, som uppgår till 28 procent.

En återföring av expansionsmedel innebär att hela eller en del av tidigare avsatt belopp återförs till beskattning som inkomst näringsverksamhet, samtidigt återfås motsvarande expansionsmedelsskatt. Expansionsmedlen kan även återföras under en förlustsituation. Då utgår ingen statlig eller kommunal inkomstskatt på det återförda beloppet. Samtidigt ger återföringen ett likviditetstillskott i förlustsituationen, eftersom expansionsmedelsskatten ändå återbetalas.

Under de sju år som möjligheterna till avsättning till expansionsmedel har funnits har 18,7 miljarder kronor satts av till expansionsmedel, av dessa har 7,0 miljarder återförts, vilket betyder att den ackumulerade nettoavsättningen uppgår till 11,7 miljarder kronor (6.17 Tabell).

6.5.4 Räntefördelning – positiv eller negativ

Genom 1990/91 års skattereform uppkom en skillnad i skattebelastningen mellan inkomst av kapital, där skattesatsen är 30 procent, och inkomst av näringsverksamhet där skatten, som tidigare nämnts, är progressiv och kan vara väsentligt högre. Dessutom utgår egenavgifter eller särskild löneskatt på näringsinkomster. För enskilda näringsidkare beskattas avkastningen på i näringsverksamheten satsat kapital som arbetsinkomst.

För att i någon mån jämställa enskilda näringsidkare med ägare till enmansaktiebolag infördes, i sin nuvarande form, från och med 1995 års taxering regler om positiv respektive negativ räntefördelning. Positiv räntefördelning ger näringsidkaren en möjlighet att få

6.17 Tabell

Expansionsmedel, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr, 1994-2000

Funds retained for expansion, number of individuals and total amount MSEK, 1994-2000

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Avsättning							
<i>(Funds retained for expansion)</i>							
Antal (Number)	52 930	46 311	40 648	43 526	37 311	34 270	34 561
Belopp (Amounts)	3 507	2 660	2 359	2 742	2 333	2 561	2 513
Återföring							
<i>(Reverse allocation)</i>							
Antal (Number)	0	16 319	22 339	23 681	27 056	28 325	27 213
Belopp (Amounts)	0	634	914	1 047	1 445	1 448	1 486
Årsnetto (Year net)	3 507	2 027	1 444	1 695	888	1 113	1 027
Ackumulerat (Accumulated)	3 507	5 534	6 978	8 673	9 561	10 674	11 701

Källa: 1994-97 V-stat, 1998-2000 statistikdatabasen GIN-skatt

6.18 Tabell**Räntefördelning, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr, 1994-2000**

Adjustment for interest distribution between capital income and business income, number of individuals and total amount MSEK, 1994-2000

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Positiv räntefördelning <i>(Positive interest distribution)</i>							
Antal näringsidkare (Number of individuals)	104 006	134 197	144 327	140 830	138 122	134 770	134 668
Belopp i mnkr, (Amounts in MSEK)	2 241	4 122	4 407	4 503	4 802	4 748	5 232
Negativ räntefördelning <i>(Negative interest distribution)</i>							
Antal näringsidkare (Number of individuals)	7 665	24 174	35 028	36 961	41 157	47 256	51 393
Belopp i mnkr, (Amounts in MSEK)	127	465	549	532	587	536	726

Källa: 1994-97 V-stat, 1998-2000 statistikdatabasen GIN-skatt

en del av inkomsten av näringsverksamhet motsvarande avkastning på i näringsverksamheten satsat kapital beskattad i inkomstslaget kapital. Positiv räntefördelning är frivillig.

Negativ räntefördelning är avsedd att förhindra att näringsidkaren drar av sina privata utgiftsräntor i näringsverksamheten och på så sätt får en större skatteeffekt av dem. Negativ räntefördelning är obligatorisk.

Utvecklingen av räntefördelningen sedan den infördes framgår av 6.18 Tabell.

6.5.5 Reserveringsmöjligheter

Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet har i princip samma möjligheter till skattemässiga reserveringar som juridiska personer, dvs. avsättning till periodiseringsfond och överavskrivningar (avsnitt 6.4.6). Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller är delägare i handelsbolag får dock sätta av 25 procent

av vinsten till periodiseringsfond, mot juridiska personer som får sätta av 20 procent. Från och med 2002 års taxering (inkomståret 2001) har detta avdragstak höjts till 30 procent. Tiden inom vilken återföring av periodiseringsfond ska ske har från och med 2000 års taxering förlängs från fem till sex år för alla företagsformer.

6.6 Nyföretagandet i Sverige minskar

Enligt en undersökning genomförd av Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har antalet genuint nya företag, dvs. verksamhet som är helt nystartad eller verksamhet som återupptagits efter att ha varit vilande i minst två år, minskat för första gången sedan 1998. Under år 2001 startades 35 570 nya företag i Sverige, vilket är en minskning med 3 200 företag, eller åtta procent jämfört med år 2000.

6.19 Tabell**Nystartade företag 1994-2001**

Newly started enterprises 1994-2001

Bransch	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Corporate sector								
Industrinäringar (Industrial production)	6 240	6 260	6 080	5 820	5 520	6 140	6 290	5 750
Tillverkning o dyl (Manufacturing etc)	2 990	3 080	3 150	3 060	2 720	2 850	2 770	2 470
Byggnadsverksamhet (Construction)	3 250	3 180	2 930	2 760	2 800	3 290	3 520	3 280
Tjänstenäringar (Service trades)	28 430	28 740	29 930	31 220	28 520	29 680	32 460	29 810
Varuhandel, reparationer samt hotell och restaurang (Trade, repairs, hotels and restaurants)	9 910	9 810	9 900	10 240	8 610	7 840	7 510	6 970
Transport och kommunikation (Transports and communication)	1 770	1 740	1 460	1 540	1 340	1 410	1 600	1 470
Finansiell verksamhet och företagstjänster (Finance and business service)	11 280	11 660	12 610	13 100	11 950	13 470	15 640	13 760
Utbildning, hälso- och sjukvård samt andra samhällliga och personliga tjänster (Education, health care, social and personal services)	5 470	5 530	5 960	6 340	6 620	6 960	7 710	7 610
Samtliga näringsgrenar (All sectors)	34 670	35 000	36 010	37 040	34 040	35 820	38 750	35 560

Källa: 1994-98 Statistiska centralbyrån, 1999-2001 Institutet för tillväxtpolitiska studier

Av de nya företagen startades 5 750 företag inom industrisektorn och 29 810 inom tjänstesektorn, vilket innebär en minskning inom båda sektorerna med drygt åtta procent. Antalet företag ökade inte inom någon bransch. Nedgången är dock minst inom utbildning, hälso- och sjukvård, där antalet nystartade företag endast minskade med en procent jämfört med åren innan. Störst var minskningen inom finansiell verksamhet och företagstjänster samt inom tillverkningsindustrin, tolv respektive elva procent.

De nya företagen beräknas av ITPS sysselsätta 60 330 personer, varav ca 28 200 arbetar heltid. Antalet sysselsatta i nystartade företag har därigenom minskat med 23 procent jämfört med år 2000, och de heltidssysselsatta har minskat med 31 procent.

Enligt ITPS beräkningar för år 2001 är majoriteten av de nystartade företagen små. Två tredjedelar av dem har en omsättning under 300 000 kr under det första verksamhetsåret. Ungefär vart tionde företag har mer än en miljon i omsättning. Av de nya företagen sysselsatte 47 procent minst en person på heltid. Mer än var tredje nyföretagare har anställning vid sidan av verksamheten.

Av de nya företagen startades 20 procent av företagen som aktiebolag, 11 procent som handels- eller kommanditbolag och 69 procent som enskild näringsverksamhet.¹²

6.6.1 Överlevnadsgraden bland de nystartade företagen har minskat

Under 1990-talet har SCB, NUTEK eller ITPS undersökt hur många av de nystartade företagen som fortfarande är verksamma efter tre år. Av de företag som startade 1991 och 1992 var 61 respektive 64 procent fortfarande verksamma efter tre år. Den andelen har sedan minskat. Av de företag som startade 1997 var endast 56 procent verksamma år 2000. Av de överlevande företagen har ungefär 25 procent ökat sin omsättning och 10 procent minskat sin omsättning. Andelen företag med en omsättning över en miljon ökade från 14 procent 1997 till 19 procent år 2000. Samtidigt ökade antalet sysselsatta i de fortfarande verksamma företagen med omkring 40 procent och antalet heltidssysselsatta ökade med 54 procent.¹³

¹²⁾ Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), *Nyföretagandet i Sverige 2000 och 2001*, S2002:008

¹³⁾ Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), *Uppföljning av 1997 års nystartade företag – tre år efter start*, S2002:003

Tabellbilaga

6.20 Tabell

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993-2000

Number of active companies of the most common legal forms in Sweden, 1993-2000

Företagsform	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Legal form								
Enskild firma (<i>Individuals</i>)	164 911	218 415	224 473	248 960	445 552	458 046	445 729	451 296
Aktiebolag (<i>Limited companies</i>)	202 440	205 978	210 418	212 565	220 162	218 529	218 346	228 292
Handelsbolag (<i>Unlimited partnership</i>)	76 573	77 105	76 550	73 629	74 955	76 306	75 724	76 313
Ekonomiska föreningar (<i>Economic associations</i>)	14 553	14 793	15 111	15 152	15 536	16 267	16 691	17 319
Totalt (Total)	458 477	516 291	526 552	550 306	756 205	769 148	756 490	773 220

Anm: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mer värdeskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet företag efter 1996 förklaras av att skattskyldiga före 1997 endast momsregistrerades om särskild momsdeklaration lämnades. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

Källa: Statistiska centralbyrån, Centrala företags- och arbetsställeregistret

6.21 Tabell

Statlig inkomstskatt för aktiebolag i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor, 2000

Central government tax paid by limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts, 2000

Statlig inkomstskatt	Antal	Andel %	Total skatt mnkr	Andel %
Central government tax	Number	Share %	Tax, total sum MSEK	Share %
-100tkr	115 755	74,27	2 903	4,20
100tkr- 1mkr	34 252	21,98	9 928	14,38
1mkr-10mkr	5 215	3,35	13 516	19,57
10mkr-100mkr	564	0,36	14 573	21,10
100mkr-	81	0,05	28 138	40,75
Totalt (Total)	155 867	100,00	69 058	100,00

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt